Lungul drum spre libertate

SECRETUL TRANDAFIRULUI 3

Lungul drum spre libertate

Traducere de Mihaela Tocuț

MICHAEL PHILLIPS

Casa Cărții, Oradea
2014

Secret of the Rose #3: Escape to Freedom, Romanian
Copyright © 1994 by Michael Phillips
Romanian edition © 2014 by Casa Cartii with permission of
Tyndale House Publishers, Inc. All rights reserved.

Seria Secretul trandafirului 3: Lungul drum spre libertate
Copyright © 1993 Michael Phillips
Publicată în limba română de editura Casa Cărții, cu permisiunea
Tyndale House Publishers, Inc. Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Acest roman este o operă de ficțiune. Numele, personajele şi evenimentele prezentate în carte constituie rodul imaginației autorului sau sunt folosite în mod fictiv. Orice asemănare cu evenimente, locuri, organizații sau persoane reale este pur întâmplătoare şi neintenționată.

Lungul drum spre libertate
de Michael Phillips
Copyright © 2014 Casa Cărții
OP 2, CP 30,
410670, Oradea
Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800761; 0728-874975
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Philips, Michael
Lungul drum spre libertate / Michael Philips ; trad.: Mihaela Tocuț. - Oradea : Casa Cărții, 2014
ISBN 978-606-8282-89-3
I. Tocuț, Mihaela (trad.)
821.111-31=135.1

Traducerea: Mihaela Tocuț
Editarea: Camelia Luncan
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Corectura: Timeia Viman
Coperta: Marius Bonce

Tiparul executat la Findata srl, Oradea, www.findata.eu

Mulțumiri

Pentru scrierea acestui roman am folosit spre documentare cartea *The Berlin Wall*, de Deane şi David Heller, publicată de Walker & Co., New York, 1962.

Mulțumiri și pentru…

Versiunea originală a poemului recitat de baron în Capitolul 104 se intitulează „Tell Me" (*Knowing the Heart of God*, de George MacDonald, Bethany House Publishers, Minneapolis, Minn., pag. 224.)

Cuprins

Prolog 11

PARTEA I: Obârşia răului, firul promisiunii 15
1. Pământul făgăduit şi misterele lui 17
2. Furtul odoarelor sfinte 19
3. Pribegi fără patrie 25
4. Un pelerin misterios 27
5. Păstrarea tezaurului 33
6. O nouă patrie 36
7. Un secret cutremurător 39
8. Comoara unui popor 42
9. Un fiu al lui Iacov 45
10. O fiică a lui Israel 49
11. *Der Mauer* 52
12. Frământări 57
13. Planuri dejucate 62
14. Stratageme 67
15. O amintire cu gust amar 73
16. Trei comunişti, trei obiective 76
17. Gafa 79
18. Din nou împreună 81
19. Din toată inima! 86
20. Gânduri supărătoare 88
21. Despre trandafiri 96
22. Veşti rele 100
23. Razia 102

PARTEA A II-A: Lola Reinhardt 109
24. O hotărâre irevocabilă 111
25. O chemare lăuntrică 114
26. O prietenie de convenienţă 117
27. Noua ascunzătoare 120
28. Discutarea opţiunilor 126

29. Un plan temerar 129
30. O primire rece. 135
31. Vânătoarea continuă 139
32. Vecina. 143
33. Hermann 147
34. Gata de atac. 150
35. Un tunel umed spre libertate 155
36. Şeful de secție şi secretara. 159
37. Capcana subterană. 161
38. Scăpați ca prin urechile acului 167

PARTEA A III-A: Ursula Wissen 173
39. Ceață 175
40. Un legământ sfânt 180
41. Un mesaj parfumat 183
42. Amintirea unui zâmbet 186
43. Ruga unui suflet solitar. 189
44. Repliere 192
45. La consulat 199
46. Frați de credință 201
47. O plimbare pe munte 206
48. O scrisoare neaşteptată 211
49. O comunitate de prieteni 214
50. Matei 5:44 217

PARTEA A IV-A: Joseph Aviz-Rabin 223
51. Joseph ben Eleazar. 225
52. Despărțiri 228
53. Trezire spirituală 233
54. Hotărârea unui suflet solitar 237
55. Cei trei comunişti. 239
56. În Alpii Bavariei 243
57. Cei doi ingineri. 251
58. O vizită ciudată 254
59. Pregătiri – URSS. 258
60. Pregătiri – RDG 262
61. Turnătorul 265
62. Tată şi fiică 271

PARTEA A V-A: Dieder Palacki 277
63. Acuzați de trădare 279
64. O convorbire iritantă 282
65. Persoana de contact 286
66. O întâlnire secretă 288
67. Ladislas Grazinski 292
68. Cuvinte străvechi în întuneric 296
69. O adunare neobişnuită 298
70. Pe urmele fugarilor 302
71. O cină presărată cu întrebări 305
72. Un musafir nedorit 312
73. O situație înfricoşătoare 316
74. Frăția din Białystok 320
75. Vorbe profetice 325
76. Despre adevăr. 331
77. Un dar ieşit din comun 335
78. Uşi ferecate 339
79. Cel de-al doilea cerc roşu 342
80. Libertatea adevărului suprem 344
81. Apropierea de Dumnezeu 348
82. Următoarea etapă a călătoriei 351
83. Răzbunare 354
84. Soți şi soții 357
85. O veste mult aşteptată. 359
86. Descoperirea refugiului 362
87. Minciuna 365
88. Pelerinajul lui Joseph. 368
89. Un ajutor nesperat 371
90. Lola şi Sabina 373
91. Spre o nouă viață 376
92. Furie. 378
93. Cu stimă, Detmold. 381

PARTEA A VI-A: E. Brecht 385
94. Sfârşitul unui anotimp 387
95. Pregătiri în sectorul vestic 390
96. Zidul lăuntric 392
97. Capitulare 395

98. O noapte zbuciumată 398
99. Apartamentul 11-D 402
100. Spre Berlin 405
101. În formație completă 410
102. Pace 413
103. În aşteptare 419
104. Libertatea nu-i dincolo de ziduri, ci sus 421
105. Ultima piesă din puzzle 425
106. Printre morminte 426
107. *Friedhof* 429
108. Semnalul 431
109. Încremenit 434
110. Un moment de aducere aminte 436
111. O înfrângere inevitabilă 439

PARTEA A VII-A: Libertate 441
112. Libertate 443
113. Parfumul fericirii 446
114. Încă o revedere emoționantă 450
115. Ce s-a întâmplat cu Gustav von Schmundt 453
116. Confort 457
117. Recuperarea timpului pierdut 461
118. *Kleines Lebenshaus Süd* 465
119. Fotografiile 471
120. Legăminte sfinte 476
121. Forfotă mare în bucătărie 488
122. Un Crăciun reconstituit 492
123. Fire împletite în țesătura timpului 499

Nota autorului 503
Despre autor 504

Prolog

După ce a făcut cerurile şi pământul, Creatorul s-a uitat la ele şi a zis: „Sunt bune!”

Mai apoi, după ce l-a făcut pe om – un om care să stăpânească peste toate plantele, animalele, stelele şi galaxiile – a răsunat în univers proclamațiunea divină: „Este foarte bun!”

În om a săvârşit Creatorul, Atotputernicul EU SUNT, actul creator suprem, dând viață unei ființe care, deşi separată de El, să-I oglindească natura divină. Omul, spune Cuvântul Său, a fost creat *după chiar chipul* lui Dumnezeu şi a fost totodată înzestrat cu acea însuşire superioară, ce îl deosebeşte de tot restul Creației, numită liber arbitru – puterea de a *alege* între a urma sau nu calea Celui după a cărui asemănare a fost creat.

O, Tată, să îndrăznim, oare, a crede că noi, nişte bieți muritori, suntem de origine dumnezeiască? Este legătura dintre noi şi Tine, într-adevăr, atât de strânsă? Am fost creați cu adevărat – deşi pare incredibil! – după chipul Tău? Deschide-ne, Doamne, mințile şi sufletele pentru a putea primi adevărul fundamental şi sfânt că în Tine putem descoperi tot ceea ce înseamnă un Tată perfect, un părinte iubitor!

Creând primul bărbat şi prima femeie, Dumnezeu a început îndelungatul proces al întemeierii unei familii – a *familiei Sale*. *O familie aşezată chiar în centrul Creației. O familie menită să fie sămânța, punctul de pornire, nucleul viu pe care să se bazeze întreaga istorie a omenirii.*

Iată de ce, din acel moment, pentru Dumnezeu, *copiii Săi* au fost întotdeauna pe primul plan, mai presus de orice altceva. Chiar dacă, la scurtă vreme după Creație, slăbiciunea omenească a atras după sine păcatul, suferința şi moartea, El – Cel cunoscut celor din vechime drept *Iahve* sau *Elohim* – nu a pierdut nicio clipă din vedere menirea sfântă pentru care l-a făcut pe om din țărână şi i-a dăruit viață suflând peste el din suflarea Lui.

Dumnezeu Îşi va atinge întotdeauna scopul pe care îl are pentru copiii Săi. Unii dintre ei sunt conştienți de lucrarea divină ce se săvârşeşte prin ei. Aceştia se lasă călăuziți de mâna Lui, se închină în fața Creatorului şi Îi aduc mulțumiri.

Printre copiii lui Dumnezeu există însă şi unii care nu au habar de planul Lui atotputernic şi chiar cred că El le este potrivnic sau că i-a dat cu totul uitării. Mai sunt şi dintre aceia ce se ridică împotriva Lui, zădărnicind, fără să ştie, fiecare încercare a Domnului de a le umple viețile cu iubire.

Dar Domnul ştie întotdeauna când să acționeze. El nu se grăbeşte niciodată. Aşteaptă răbdător momentul potrivit – o zi… o mie de ani, Lui Îi este totuna. Fie că ar dura zece săptămâni sau o mie de generații, Domnul Dumnezeul care a creat universul Îşi va atinge până la urmă sfântul scop.

În Împărăția Lui, nimic nu e întâmplător şi nimic nu e dat vreodată uitării. Voia lui *se face* întotdeauna. Dumnezeu nu Îşi pierde din vedere creația nicio clipă şi ştie tot ceea ce se ascunde în sufletul omului.

Chiar dacă nevăzută, mâna Sa călăuzitoare rămâne pururi prezentă. Dumnezeu Îşi veghează neîncetat copiii, vocea Sa îi cheamă la trezire spirituală şi lumina Lui îi îndeamnă să îşi deschidă ferestrele sufletelor spre cer. Influențele prezenței Sale se resimt neîncetat în întreaga creație, de la minusculele primule ce îşi ridică sfios căpşoarele din pământul înghețat al iernii până la întortocherile alunecoase ale conştiinței.

Voința Domnului *se va împlini* întotdeauna.

Chiar dacă, odată cu trecerea anilor, a secolelor şi a mileniilor, exercitându-şi în mod egoist, nesăbuit şi limitat voința independentă cu care a fost înzestrat, omul s-ar putea să înceteze a mai privi în sus, spre chipul Tatălui care l-a creat şi care are o *Voie* divină în ceea ce-l priveşte, Tatăl nostru nu va înceta niciodată să privească în jos cu o inimă preaplină de iubire şi va face orice pentru a-i readuce pe cei rătăciți în Grădina pe care le-a destinat-o de la bun început.

Tatăl ceresc tânjeşte să ne dăruiască din nou un pământ unde să sălăşluim alături de El ca o familie – Creator şi creație păşind

unul lângă altul în arşița dimineții şi în răcoarea amurgului… ca o singură ființă.

La început, Iahve s-a aplecat spre pământul pe care l-a creat, a luat țărâna din care l-a făcut pe om, i-a suflat în nări suflare de viață şi apoi i-a spus: *Eşti fiul Meu. Creşteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul şi supuneți-l; şi stăpâniți peste peştii mării, peste păsările cerului şi peste orice viețuitoare care se mişcă pe pământ. Fiți poporul meu.*

Dumnezeu va lucra neîncetat până când omenirea va fi pregătită, capabilă şi dornică să se supună celei mai însemnate porunci din Geneza. Şi, la timpul potrivit, îşi va împlini vrerea din acea zi.

Acesta este unicul scop al istoriei omenirii.

Partea I

Obârşia răului, firul promisiunii

De la începuturi ~ 1962

1

Pământul făgăduit şi misterele lui

2000 î.H. – 69 d.H.

Ţara Făgăduinţei, aşa s-a chemat dintotdeauna străvechiul pământ sfânt străbătut de fluviul Iordan ce i-a fost lăsat prin legământ lui Avraam.

Iahve, DOMNUL, Dumnezeul cel Atotputernic al celor din vechime, i-a spus credinciosului Avraam din Ur: „*Ieşi din ţara ta, din rudenia ta şi din casa tatălui tău şi vino în ţara pe care ţi-o voi arăta. Voi face din tine un neam mare şi te voi binecuvânta. Îţi voi înmulţi foarte mult sămânţa, şi anume: ca stelele cerului şi ca nisipul de pe ţărmul mării. Eu sunt Domnul care te-am scos din Ur, din Haldeea ca să-ţi dau în stăpânire ţara aceasta.*"

Şase sute de ani mai târziu, pe muntele Sinai, Dumnezeu i-a zis lui Moise: „*Du-te şi porneşte de aici cu poporul pe care l-ai scos din ţara Egiptului; suie-te în ţara pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov. Suie-te în ţara aceasta unde curge lapte şi miere.*"

Pesemne că numeroasei seminţii a lui Avraam i s-o fi părut că Dumnezeu, vezi bine, a fost prea optimist când a făcut această făgăduinţă şi n-a luat în considerare eforturile susţinute ale egiptenilor, al asirienilor, al babilonienilor, al perşilor şi al romanilor de a-i împiedica să ocupe pământul aflat între deşertul arab şi Marea cea Mare. Ba chiar nu-i exclus ca unii dintre ei, mai puţin credincioşi, să se fi întrebat de ce nu-Şi ridicase puţin mai ferm divina-I mână împotriva popoarelor ce păreau atât de îndârjite să le sufle de sub nas moştenirea promisă.

Dumnezeu a creat în Eden o grădină în care omul să cunoască fericirea supremă. După izgonirea din Rai, omenirea şi-a început cele şase milenii de pribegie, căutând în zadar acest nou Eden, această ţară făgăduită seminţiei lui Avraam, unde curg lapte şi miere.

„Blestemat este acum pământul din pricina ta”, i-a zis Dumnezeu lui Adam când l-a izgonit din grădina Eden şi se pare că acelaşi blestem a urmărit şi cea de-a doua grădină făgăduită lui Avraam. Semințiile sale păreau să fie sortite să ocupe acel pământ sfânt doar în scurtele răstimpuri dintre înfrângerile suferite în fața marilor puteri.

După ce i-a făcut făgăduința, Cel de Sus l-a prevenit pe Avraam: „*Să ştii hotărât că sămânța ta va fi străină într-o țară care nu va fi a ei; acolo va fi robită şi o vor apăsa greu*.” Departe de a face referire doar la şederea relativ scurtă în Egipt, aceste cuvinte au hotărât viitorul Israelului pe pământ.

Totuşi, pentru străvechiul Dumnezeu iudaic, seminția lui Avraam a fost mereu mult mai importantă decât pământul propriu-zis. Faptul că evreii erau copiii lui Dumnezeu constituia un adevăr proeminent în ecuația divină, mai presus de naționalitatea lor. Faptul că formau un *popor* constituia un adevăr mai adânc decât posesia unor hotare fixe. Faptul că fuseseră aleşi să-L vestească pe Cel de Sus în cele patru zări ale lumii era mai însemnat decât necesitatea găsirii unei patrii.

Cel pe care-L numeau Iahve punea bazele unei națiuni noi – o națiune ce nu putea fi îngrădită între hotarele ce se intersectează-n lung şi-n lat pe suprafața globului. Granițele care delimitau bunăoară acel teritoriu străvechi revendicat de Iosua, cucerit de marele rege războinic David al lui Isai şi jelit de Isaia şi de Ieremia, erau doar hotare pământeşti, fără a avea neapărat legătură cu împărăția cerească.

Apoi, Dumnezeu a trimis poporului Său pe Fiul Lui, mult-aşteptatul Mesia, pentru a le arăta calea. Mântuitorul le-a spus că templul pe care îl va ridica pentru noua națiune nu va fi clădit de mână omenească şi nu va trebui apărat cu arme şi oştiri, ci că ei înşişi, ca nişte pietre vii, sunt zidiți să fie o casă duhovnicească, întărită prin credință şi iubire de semeni.

Dar, vai, copiii lui Avraam nu au ascultat nici pe Mântuitor, nici mesajul Lui şi avea să treacă vreme îndelungată până să desluşească adevăratul sens al străvechii făgăduințe.

6

O nouă patrie

1948

Holocaustul a luat sfârşit – victorie!

Faraonul nazist a murit, roțile aducătoare de moarte ale carului său de luptă au fost oprite.

Să înceapă noul exod!

Sculați-vă, copii ai Domnului de pretutindeni. Iahve v-a auzit strigătele şi are să vă ducă înapoi în Țara Făgăduinței!

Abia în 1948 şi-au redobândit fiii triburilor lui Iacov patria – mult râvnitul *Israel*! Acelaşi pământ care îi fusese dăruit lui Avraam, spre care pribegise Moise, pentru care luptase David şi căruia îi ridicaseră cântări regii şi profeții din vechime.

Pe cât de mult se lăsase aşteptată împlinirea primei părți a profeției cu privire la sămânța lui Avraam, pe atât de promt se împlinise cea de-a doua: *Dar pe neamul căruia îi va fi roabă, îl voi judeca Eu: şi pe urmă va ieşi de-acolo cu mari bogății.*

Şi, într-adevăr, cei ce îi persecutaseră pe urmaşii lui Avraam fuseseră toți pedepsiți. De Egiptul faraonilor se alesese praful; doar câteva santinele tăcute din piatră mai aminteau în deşertul Nilului de fala imperiului de odinioară. Babilonul şi Persia se pierduseră în negura timpurilor fără să lase în urmă măcar un monument. Mărețul Imperiu Roman se prăbuşise din interior şi până şi limba sa, care guvernase în vechime o lume întreagă, era de pe-acum moartă.

Însă evreii, pe care toți îi disprețuiseră, au dăinuit.

Iar acum, ultimul lor prigonitor, tiranicul *Reich* german, zăcea de asemenea, în ruine.

Cu toate acestea însă, din evreii de pe întregul mapamond, au fost foarte puțini cei ce au mers să se stabilească în noua patrie. Bărbații şi femeile ce au purces spre Palestina din toate colțurile lumii în cadrul celui de-al doilea exod nu au format nici pe departe un grup la fel de numeros şi de unit precum cel condus de Moise prin Marea Roşie cu aproape patru mii de ani în urmă.

În pofida masacrului săvârşit de nazişti, nu încape îndoială că Dumnezeu înmulțise, într-adevăr, sămânța lui Avraam ca stelele cerului. Pentru mulți dintre cei rămaşi în viață, emigrarea în Israel nu s-a dovedit a fi deloc un lucru uşor. Pentru unii, piedicile erau de natură financiară. Marea majoritate, trăind de-o viață pe alte meleaguri, se considerau cetățeni ai națiunilor care îi adoptaseră şi nu simțeau nevoia unei schimbări.

În unele părți ale lumii, se găseau şi evrei care ar fi vrut să plece în patrie, dar pentru care trecerea granițelor ce îi îngrădeau se dovedi a fi mai dificilă decât crezuseră. După căderea fascismului, noi ziduri se ridicaseră împotriva copiilor lui Dumnezeu. *Comuniştii* erau hotărâți să curețe genealogia mondială atât de sămânța lui Avraam, cât şi de *creştini*, cei cu care a fost unită aceasta prin miracolul descris în capitolul 2 din Efeseni.

Persecuțiile au continuat, aşadar, împotriva *tuturor* celor ce îl slăveau pe Iahve, *EU SUNT*, Dumnezeul evreilor din vechime. În epoca postbelică, evreii au continuat să fie masacrați în tăcere, acesta fiind unul dintre secretele cel mai bine ascunse ale istoriei moderne. Holocaustul care a luat sfârşit în 1945 făcuse loc pogromului săvârşit în est, departe de ochii lumii.

Unii au ales să-şi înfrunte soarta, alții au încercat să-şi ascundă originile, unii, să se refugieze fie în occident, fie în noua lor patrie, iar câțiva au depus eforturi eroice pentru a-şi salva confrații şi pentru a da de ştire lumii întregi că problema evreiască nu era nici pe departe încheiată.

Deşi decimați, urmaşii lui Avraam au trecut de cel de-al Doilea Război Mondial cu forță de caracter, mândrie națională şi o putere spirituală ce le-au adus stima întregii lumi – o lume care îi disprețuise şi îi ignorase secole la rând. Supraviețuind

holocaustului nazist, obținuseră teritoriul la care râvnise neamul evreiesc de peste cincizeci de generații: patria strămoşească.

Totuşi, rămâneau un popor care nu îşi cunoşteau încă Mântuitorul şi, ca atare, nu îşi împliniseră pe deplin menirea ca fii ai lui Dumnezeu. Da, dobândiseră din nou pământul străbunilor, dar drumul către inima lui Dumnezeu – cel mai de preț dar pe care Domnul aştepta să îl ofere copiilor Săi de şase mii de ani – le rămânea încă necunoscut.

Dumnezeu mai avea de aşteptat.

Copiii lui Avraam realizaseră multe lucruri… dar încă nu îşi împliniseră menirea cea mai înaltă.

18

Din nou împreună

Martie 1962

Între timp, într-o căsuță modestă de pe o străduță retrasă din oraşul Magdeburg din Germania de Est, cei urmăriți cu atâta patimă, dar fără succes, atât de *Stasi*, cât şi de KGB, îşi sărbătoreau revederea.

După un mic dejun presărat cu amintiri ce se prelungi vreme de câteva ceasuri, Matthew McCallum, fost consilier prezidențial şi ataşat al Departamentului de Stat al SUA, se ridică de la masă şi se întinse îndelung.

— A fost o masă minunată! exclamă el, pornind spre sufrageria alăturată împreună cu gazdele sale – încântătoarea Sabina von Dortmann, pe care o cunoscuse în adolescență, înainte de război, şi baronul Heinrich von Dortmann, tatăl acesteia, pe care cei doi îl salvaseră recent din închisoare.

— Păi trebuie să te punem la îngrăşat, că ai ajuns piele şi os! comentă râzând Sabina.

— Ți-am spus că proviziile mele din ultimele luni n-au fost tocmai îmbelşugate.

— Ziceai c-ai fost urmărit, interveni baronul.

— Sunt sigur de asta. Acum o săptămână l-am surprins în Leipzig pe unul dintre ei, un tinerel. Nu ştiu cine este, dar sunt convins că mă urmărea.

— L-ai mai văzut de atunci? întrebă Sabina.

— Nu. Acum trei zile, însă, l-am văzut pe Schmundt, fostul vostru vecin.

Sabina şi tatăl ei se priviră îngrijorați.

— Dar să nu ne gândim acum la asta, spuse Matthew. Important e că suntem din nou împreună şi că ei nu ştiu unde ne aflăm. Deocamdată noi ținem hățurile.

Se aşezară şi Matthew se bătu satisfăcut peste abdomenul supt.

— N-am mai mâncat atât de bine de când am trecut de Checkpoint Charlie! exclamă el. Acum a venit timpul să ne gândim la următoarea etapă a operațiunii.

— La următoarea etapă? făcu baronul.

— A cărei operațiuni? interveni şi Sabina.

— A operațiunii de salvare, desigur! răspunse Matthew.

— La ce salvare te referi?…

— Îți amintesc că mi-am prezentat demisia în fața lui John Kennedy, am pătruns fraudulos pe teritoriul Germaniei de Est şi am bătut jumătate din lumea comunistă deghizat în fel şi chip. Şi toate astea nu doar pentru a vă *găsi*, ci şi pentru a vă salva. Vreau să vă iau cu mine în vest.

Sabina şi tatăl ei se uitară nedumeriți unul la altul.

— Atâta vreme cât baronul rămâne pe teritoriul RDG, va fi considerat fugar şi veți fi amândoi în pericol. *Trebuie* să ajungem într-un loc unde să putem trăi împreună în libertate.

— Bine, dar granițele sunt închise! exclamă baronul von Dortmann. Cum am putea să le trecem?

— În mod fraudulos.

— Să trec granița în mod fraudulos?!… Uiți că-s om bătrân, Matthew?

— Nu atât de bătrân cum păreați ultima dată când v-am văzut, domnule baron. Acum sunteți sănătos şi plin de vigoare. Vom găsi noi o cale de a părăsi RDG-ul.

— Nu există niciuna care să nu fie periculoasă.

— Important e să existe.

— Mulți dintre cei care au încercat au fost ucişi. După ridicarea acelui zid blestemat anul trecut, totul s-a schimbat.

— Noi vom reuşi să scăpăm teferi… cumva.

— Bine, dar şi tu eşti, *la fel ca noi*, prizonier în spatele Cortinei de Fier, murmură Sabina.